

V májové rozesílce s číslem 9/2020 najdete upozornění na akce, programy, grantové výzvy, tipy na pomůcky a publikace, odkazy a doporučení na pomocníky pro **online učení** (str. 7).

Květen přímo vyzývá k pobytu venku, v přírodě a v zahradě. Náměty z kampaně **Měsíc školních zahrad** (str. 5, 6) a programu **Učíme se venku** (str. 10).

V LÍSCĚ nadále pokračujeme ve vyhledávání a sdílení informací, práci na nových programech a metodikách, výrobě pomůcek. Posledního dubna ukončujeme osvětovou kampaň **Ptáci – žijí tady s námi**. Podařilo se vytvořit nové metodické a pracovní listy, do soutěžní výzvy Kamarádi z ptačí říše se zapojilo více než 20 rodin. V květnu zahajujeme další dvě kampaně – na podporu přírodních zahrad (str. 5, 6) a Fair trade (str. 7).

Z významných dnů připomínáme: 2. 5. – Mezinárodní den ptačího zpěvu, 3. 5. – Den Slunce, 5. 5. – Den Evropy, 9. 5. – Světový den pro fair trade, 10. 5. – Den matek, 15. 5. – Mezinárodní den rodiny, 16. 5. – Evropský den Slunce, 20. 5. – Mezinárodní den včel, 22. 5. – Mezinárodní den pro biologickou diverzitu, 24. 5. – Evropský den parků, 30. 5. – Svátek sousedů, 31. 5. – Den otevírání studánek.

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás budeme aktuálně informovat o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

1.–31. května	Měsíc školních zahrad www.mesicskolnichzahrad.cz
Sobota 9. května	Férová snídaneň – snídáme doma www.ferovasnidane.cz
Čtvrtek 8. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 12. listopadu	XX. Krajská konference o EVVO, téma: Cíle udržitelného rozvoje www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené (9.–31. května)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 31. října)

Po dobu trvání dané kampaně poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi. V regionu jsou připravovány programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Připravili jsme pro Vás rozesílku 9/2020. Některé texty zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

<http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Přírodní zahrada – banner kampaně
- 2 Poctivě vyrobené – banner kampaně
- 3 Přírodní zahrada – kalendář aktivit
- 4 Tisková zpráva Měsíc zahrad
- 5 Metoda filozofie pro děti

Podpořte LÍSKU

Programy a činnost LÍSKY můžete finančně podpořit dvěma způsoby:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře **DARUJME.CZ**

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

Dar LÍSCĚ prostřednictvím darovacího formuláře

V LÍSCĚ podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu Fairtrade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost.

Milí přátelé a příznivci LÍSKY,

velmi si vážíme toho, že využíváte naše programy pro děti, učitele i dospělé a prokazujete nám svou přízeň. Stejně jako vy, prožíváme v posledních týdnech chvíle nejistoty.

Ani LÍSCe, stejně jako dalším neziskovým organizacím, se nevyhýbají starosti spojené s náklady na provoz, které bude čím dál náročnější pokrýt.

I nadále pracujeme a vymýšlíme, čím vás v budoucnu budeme moci potěšit a zaujmout. Aspoň v online prostředí realizujeme osvětové kampaně, šíříme informace a náměty. Naše práce je dar a dává nám smysl. Všechny lískové akce, které připravujeme, se snaží podporovat vztah k přírodě a krajině, kterou společně obýváme. Nesmírně nám chybí všechna ta lidská a upřímná setkávání s dětmi, učiteli, rodiči, prarodiči, řemeslníky a farmáři.

Podpořit nás můžete **příspěvkem do Klubu Lísky**, www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky nebo nově na **DARUJME.CZ**.

Otevřeli jsme náš **Férový obchůdek**, stavte se a dejte si u nás kávu, nebo nakupte fairtradové výrobky či Lukášovy šité hračky, www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek

Objednejte si naše programy, projektové dny a exkurze pro žáky i v dalším školním roce, www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky, nebo **akreditované vzdělávání pro pedagogy**.

Každý váš příspěvek a podpora bude důležitým kamínkem do mozaiky našeho dalšího fungování.

Děkujeme, Vaše LÍSKA

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Výzva na šablony III zveřejněna.**
Výzva č. 02_20_080 Šablony III – mimo hlavní město Praha
<https://opvvv.msmt.cz/aktualni-vyzvy/>
- **Aktuální výzva Erasmus plus.**
www.naerasmusplus.cz/cz/o-programu

Nenechte si uniknout Erasmus+!

ERASMUS+ VÝZVA 2020

TERMIN: podle zaměření projektu
23.4. pro všechny sektory kromě mládeže
7.5. pro mládež

TYP PROJEKTU: Strategická partnerství

KAM: svět dle výběru

INFO: Dům zahraniční spolupráce (DZS)

www.naerasmusplus.cz www.dzs.cz

- **Sdělení k realizaci ŠABLON**
Řídící orgán OP VVV si je vědom možných negativních dopadů mimořádných opatření kvůli pandemii koronaviru na realizaci šablon. Z tohoto důvodu předkládá příjemcům možná řešení k minimalizaci rizik.

Dokument je k dispozici zde <https://opvvv.msmt.cz/download/file4879.docx>

- **Výzva Sázíme budoucnost – hlavou – srdcem – rukama**
Nadace Partnerství vyzývá: zasadte se s námi o lepší budoucnost a přidejme společně do české krajiny 10 milionů stromů pro odolná města a zdravou krajinu.
www.sazimebudoucnost.cz

Co člověk – to strom do 5 let

Cílem projektu je do pěti let vysázet 10 milionů stromů mimo les. Za každého občana Česka jeden. Počítadlo na stránkách www.sazimebudoucnost.cz sčítá stromy vysazované po celé České republice. Státní fond životního prostředí ČR podpoří výsadbu komunitní zeleně dotační výzvou s alokací 100 milionů korun.

Výzva zahrnuje i podporu sazenic stromů s výškou od 121 cm a stromy ovocné.
www.narodniprogramzp.cz/dotaci-podporime-i-vysadbu-mensich-stromu

Podpořte výsadby stromů do krajiny a pošlete SMS ve tvaru **DMS STROM 90** na číslo **87 777**. Jen společně dokážeme vrátit do české krajiny život.

Pozvánky

Férová snídaně

V sobotu 9. května 2020 posnídejte doma lokální a fairtradové dobroty!

Rodinný Ekouš, 22. 4. – 22. 5. 2020

Vsetínský Den Země se letos nemohl uskutečnit v Panské zahradě tradiční formou, přesto pro vás ALCEDO Vsetín připravilo program:

- šifrovací ekohra „Rodinný EKOUŠ 2020“
- výtvarná soutěž na téma „PŘÍRODA KOLEM NÁS“

Více na www.alcedovsetin.cz

Pátá Národní fairtradová konference, úterý 10. listopadu 2020, Praha v prostorech CAMPu (Centrum architektury a městského plánování, Vyšehradská 51, Praha 2),

Národní fairtradová konference je určena členů řídicích skupin Fairtradových měst a škol. Jejím cílem je vytvářet společný prostor pro sdílení praktických zkušeností a kontaktů, spolupráci i vzájemnou motivaci k podpoře fair trade v České republice.

<https://fairtrade-cesko.cz>

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 9/2020

strana 2

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

- **Do práce na kole.** Šlápněte do pedálů evoluce. Registrujte se do výzvy na www.dopracenakole.cz
- **Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)**
17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině. www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/
- **Programy NaZemi**
Určeny pro mladé lidi od 16 let i dospělé. První aktualizovaný program Kdo je za vodou? se věnuje mapování míst a příčin nedostatku pitné vody, <https://nazemi.us5.list-manage.com>
Nově vzniká Klimatická lekce. Viz nabídka všech vzdělávacích programů <https://nazemi.cz>, programy@nazemi.cz
- **Lapbook.** Jednou z možností, jak s dětmi udělat zajímavý přehled probraného učiva, který by jim byl při opakování k dispozici, je vytvoření lapbooku. Jedná se o interaktivní encyklopedii, knihu či sešit, který tvoří sami děti (nebo učitelé). Do lapbooku se vejde mnoho zajímavých informací a zápisků z klasického sešitu. Během střihání, lepení a hledání zajímavostí si žáci dané učivo nenásilnou formou procvičují. Lapbook je také výborný pomocník při prezentaci učiva. <http://zakatedrou.cz/>
- **Badatelé** • Co se člověk učí, když bádá?
Bádání je mnohostranná činnost a žákyně a žák, který ji využívá se učí spoustu životních dovedností.
SPOUSTU BADATELSKÝCH LEKCÍ NALEZNETE:
• lekce pro 1. a 2. stupeň ZŠ a SŠ, <http://badatele.cz/cz>
• tipy a nápady na odpovědi všedního dne <https://globe-czech.cz/cz/badatelstvi>
• Příručka pro badatele, kteří chtějí měnit svět <https://bit.ly/2vuFvEU>
• Průvodce, když chcete začít učit badatelsky <https://bit.ly/39wRlOm>
• Návod jak hodnotit badatelsky orientované vyučování <https://bit.ly/38ngFFB>
- **Fridays For Future Česká republika,** www.facebook.com/fridaysforfuture.cz
- **Zapojte se a sledujte iniciativu Ministerstva životního prostředí #dostbyloplastu** www.mzp.cz/ či www.nepetuj.cz
- **STOP palmovému oleji,** www.stoppalmovemuoleji.cz/

50. DEN ZEMĚ

Web (nejen) pro rodiče www.jdeteven.cz připravil krásných 20 výzev ven.
Oslavte JARO a Den Země pobýtem venku a hned si odškrtněte některou z výzev. Doporučujeme dvě stránky výzev vytisknout a dát někam na oči, třeba na lednici. Ale tak vysoko, ať na ně vidí i děti <https://jdeteven.cz/portfolio/cz/jarni-vyzvy>

Metoda filozofie pro děti

Metoda – filozofie pro děti je poměrně náročná technika, ale děti se při ní učí mnoha dovednostem. Přemýšlí, hledají závěry, snaží se porozumět, hledat odpovědi na otázky, propojují se skutečným životem a to je nejdůležitější. Ukázka v příloze.

DO PŘÍRODY SE SMÍ

Inspirace z Kanceláře Českého svazu ochránců přírody

- **Koukej, kde co lítá!**
Akce Koukej, kde co lítá je pro ty, kdo mají zahrady a zajímají je ptáci. Potrvá až do konce vyhlášeného mimořádného stavu. Více: www.csop.cz/index.php?m_id_old=1000&m_id_akt=8647
- **Zlatý list v karanténě**
Nejen pro děti rozhodně doporučujeme i Zlatý list v karanténě (<https://cs-cz.facebook.com/ZlatyList>), který připravuje Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP.

Petr N. Stýblo, Kancelář ÚVR ČSOP

Zprávy z webu a tisku

Monitoring čápů

Na konci dubna se na mapě rozsvítilo 1000 zkontrolovaných hnízd čápů bílých, www.birdlife.cz/capi/

Víte co je DobroVID?

Nový Portál pro neziskové organizace, na kterém najdete řadu užitečných informací např. o dobrovolnictví, sociálním podnikání aj. Nechybí ani přehled odkazů pro zaměstnavatele apod.

Zlínský kraj se snaží podporovat širokou škálu organizací náležejících do sféry neziskového sektoru. Ty díky své činnosti v sociální sféře, v kultuře, vzdělávání, sportu nebo třeba v zájmových aktivitách podstatným způsobem napomáhají rozvoji občanské společnosti.

Více na <https://neziskovky.kr-zlinsky.cz/>

Máme největší sucho za posledních 500 let.

Pětisetleté sucho nevyřeší dešťovka, ale zásadní změny v zemědělství. Celý článek na www.greenpeace.org/czech/clanek/6458/petisetlete-sucho-neveresi-destovka-ale-zasadni-zmeny-v-zemedelstvi

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

Jak pomoci jiříčkám

• Vytvořte jim bláto

Ihned po příletu číhá na jiříčky velký problém – sucho, se kterým se Česko aktuálně potýká. Z vysušené hlíny hnízdo nepostaví, potřebují bláto, které bude dobře lepit. Každý z nás může jiříčkám pomoci tak, že jim na zahradě připraví nádobu s hlínou, kterou zalije vodou. Pokud jsou jiříčky v okolí, rychle zdroj bláta najdou. Další možností, jak jiříčkám pomoci, je umístění umělých hnízd, která dobře přijímají a úspěšně v nich vyvádějí mladé. Ta vyřeší i problém s padáním hnízd kvůli vodouodpudivým fasádám. Umělá hnízda lze pořídit např. na webu zelenadomacnost.com

• Neshazujte jim hnízda, jinde nezahnízdí!

Jiříčky se zpravidla vrací hnízdit na stejné místo, kde se narodily. Celé generace jiříček obývají tentýž objekt po desítky let. Pokud tedy mají příležitost. Bohužel se setkáváme s tím, že někteří lidé se snaží jiříčkám v hnízdění zabránit a dokonce hnízda shazují i v době, kdy sedí na vejcích nebo krmí mláďata. To už jde vskutku o barbarský čin a navíc je i v rozporu se zákonem. Krmení mladých jiříček a jejich vyvádění z hnízda je přitom krásná a poučná podívaná. Pokud někdo jiříčkám v průběhu hnízdění hnízdo shodí, znamená to pro ně většinou předčasný konec sezóny. Budou se samozřejmě snažit postavit hnízda nová, pokud jim v tom nikdo nebrání. Zjistíme-li, že někde shazují jiříčkám hnízda, či jim jinak aktivně brání v hnízdění (např. umístováním sítí nebo ostrých bodců), zkusme s majiteli promluvit třeba i s pomocí našich materiálů. Třeba jim jen vadí hromádky trusu a vyřeší to vhodně zvolená a umístěná podložka... Když to nepomůže, kontaktujme prosím Českou inspekci životního prostředí www.cizp.cz

• Mapujte jejich hnízda

Každý se může aktivně zapojit do mapování míst, kde jiříčky hnízdí. Všimějme si jiříčcích hnízd a zaznamenávejme údaje do databáze na webové stránce www.rorysi.cz. Databáze se sice jmenuje po rorýsech, ale můžeme zde zaznamenávat i jiříčky. Údaje pomohou získat lepší přehled o naší populaci jiříček, ale také například pomohou úředníkům při rozhodování o stavebních úpravách.

www.birdlife.cz

Zprávy z webu a tisku

10. Férová snídaně ve Vsetíně, tentokrát u vás doma

Férová snídaně se u nás koná od roku 2011 a postupně se z ní stala největší česká akce na podporu fair trade a pěstitelů. Fairtradové město Vsetín se v rámci projektu Místní agendy 21 společně s Lískou z. s. připojuje k podpoře 10. ročníku této oblíbené události. Kvůli koronavirové pandemii akce neproběhne druhou květnovou sobotu prostřednictvím komunitního pikniku, který se každoročně koná v centru města Vsetín. Letos poprvé budeme férově sníst doma! Přijďte se a posnídejte lokální a fairtradové dobroty v sobotu 9. 5. 2020!

Z čeho si doma připravit fairtradovou snídani? Kávu, čaj, kakao, cukr, nutelu z fairtradové produkce můžete zakoupit mimo jiné v Lisce, www.liska-evvo.cz/doc/ferovy-obchudek. Otevřeli jsme **Férový obchůdek, pondělí–čtvrtek, od 9 do 15 hodin. Snídani můžete připravit z domácích a místních surovin** – vajíčka, pečivo, džem, máslo, sýry, mléko. Udělejte si smaženici nebo palačinky, upečte bábovku. A **dejte o své snídani vědět.**

Fotky vaší férové snídaně pošlete do 15. 5. 2020 na e-mail: jana.jurajdova@mestovsetin.cz nebo koutna.iva@seznam.cz

Recepty a další informace najdete na webu Lísky, www.liska-evvo.cz/doc/vsetinske-dny-pro-fair-trade-6

„Během Světového dne pro fair trade se i letos můžeme se svými pěstiteli kávy nebo kakaa na dálku propojit a podpořit je. Lidé zapojením do Férové snídaně dávají najevo, že je zajímá, kdo a za jakých podmínek pro ně plodiny pěstuje a že si uvědomují svou globální propojenost a s tím i související odpovědnost,“ uvedl Stanislav Komínek z nevládní organizace Fairtrade Česko a Slovensko, která akci koordinuje.

Pěstitelé v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky za svoje kakao, kávu nebo banány dostávají velmi málo zaplacené, často navíc pracují v nedůstojných nebo dokonce nebezpečných podmínkách a nyní v souvislosti s pandemií COVID-19 se někteří ocitají na pokraji kolapsu. Na to reaguje hnutí spravedlivého obchodu, které usiluje o to, aby pěstitelé za své zboží dostávali dostatečné výkupní ceny. Jednou z konkrétních snah o prosazování spravedlivého obchodu je certifikace Fairtrade. Ta garantuje zapojeným pěstitelům minimální výkupní ceny a fairtradový příspěvek, který mohou dle svého uvážení investovat do rozvoje své komunity. Díky zapojení do fairtradových družstev mohou pěstitelé posílat své děti do školy, zajistit si např. pitnou vodu nebo zdravotní péči nebo pěstovat šetrně s ohledem na životní prostředí. Nyní, v době pandemie Covid-19, dokonce organizace Fairtrade International mimořádně umožňuje vyplácení této prémie přímo pěstitelům, aby jim tak alespoň částečně kompenzovala očekávaný pokles příjmů související s poklesem mezinárodního obchodu.

Lidé se letos kromě snídání mohou zapojit i elektronicky. Pomocí online nástrojů zdůrazní svou podporu, a rozšíří tak povědomí o pěstitelích v online světě.

Bližší informace k letošní snídani jsou průběžně aktualizovány na webových stránkách www.ferovasnidane.cz či na www.facebook.com/ferovasnidane.

Osvětová kampaň Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny, 8. ročník, květen až červen

Hlavním cílem kampaně je osvěta budování a využívání přírodních zahrad. Klíčovou akcí je **Měsíc školních zahrad (1.–31. května)** a **víkend otevřených zahrad (6.–7. června)**. V rámci kampaně se na území Zlínského kraje konají rozmanité aktivity. Najdete je v kalendáři akcí. Téma je podpořeno různými materiály a metodickými listy.

JAK SE MŮŽETE ZAPOJIT VY?

1. Přípravou a realizací tematické aktivity, například:

- vyhlášením výtvarné, foto či znalostní online soutěže, zejména s využitím námětů z kampaně Měsíc školních zahrad a programu Učíme se venku, <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/>
- realizací činnosti venku v zahradě a okolní přírodě, např. s využitím námětů z programu Učíme se venku, <https://ucimesevenku.cz/laborator-venku/>
- budováním prvků pro živočichy v zahradě (pítko, hmyzí hotel, ještěrkovnik apod.),
- výsadbou stromů, keřů, živých plotů, motýlí louky apod.,
- vytvořením zajímavé prezentace, plakátu, lapbooku (viz str. 3),
- vytvořením zajímavého výukového materiálu či pomůcky,
- odkazem a doporučením na tematické filmy, zajímavé články, publikace a pomůcky apod.

2. Sdílením kampaně na vašem Facebooku či webu

- umístěním banneru kampaně na váš web či Facebook,
- sdílením aktivit na vašem FB, webu apod.,
- můžete přispívat svými zkušenostmi, příběhy, příklady dobré praxe, postřehy nebo i odbornými názory, poradenstvím či náměty na aktivity.

Facebookový profil kampaně www.facebook.com/prirodnizahrada/

CO MUSÍTE PRO ZAPOJENÍ UDĚLAT:

Pošlete nám základní info o akci, kontaktní údaje, příp. foto či obrázek. Zasláné příspěvky zcela jistě zveřejníme a některé i oceníme. www.liska-evvo.cz/doc/prirodni-zahrada-priroda-pod-nasimi-okny

Měsíc školních zahrad 2020, květen, 3. ročník

Každoročně v květnu slavíme Měsíc školních zahrad – mezinárodní svátek, který má za cíl upozornit na možnosti, které nám nabízí naše zahrady, hřiště a dvorky.

Původně naplánované aktivity pro učitele a třídy venku v zahradě a kampaň v médiích musíme všichni přehodnotit, abychom mohli i v této nejisté a nové situaci učitele, rodiče a děti podpořit, aby si užili společný čas venku.

Tereza a platforma Učíme se Venku, za podpory Nadace Proměny Karla Komárka teď připravuje sadu 50 jednoduchých, lákavých aktivit, které mohou využít rodiče i učitelé (např. při zadávání výzev pro učení doma).

Od dubna do poloviny června, každý den (od pondělí do pátku) bude zveřejněna jedna aktivita/výzva na webech

www.mesicskolnichzahrad.cz/cz/skola-doma.html

a <https://ucimesevenku.cz/skola-doma/> a sociálních sítích (Fb, Ig).

MOTTO LETOŠNÍ KAMPANĚ:

Denně s dětmi alespoň na chvíli ven do zeleně + jednou týdně na procházku do přírody, vyčistit hlavu, rozhýbat tělo.

8. ROČNÍK OSVĚTOVÉ KAMPANĚ
**PŘÍRODNÍ ZAHRADA –
PŘÍRODA POD NAŠIMI OKNY**

1. 5.–30. 6.
2020

Kalendář místních a regionálních akcí ve Zlínském kraji

NÁZEV AKCE	MÍSTO KONÁNÍ A ČAS - KONTAKT NA POŘADATELE
Příhody ze zahrady líšky Bystrovsky Náměty na pozorování a aktivity. duben – červen	Přírodovědné centrum Trnka při DDM Škola Uherské Hradiště lenka.pavelcikova@ddsmskula.cz www.dmsmskula.cz
Měsíc školních zahrad 1.–31. května	www.mesicskolnichzahrad.cz
Projekt vysněné přírodní zahrady 1.–31. května, projekty studentů	Střední škola Kostka Vsetín jarslavasevcikova@seznam.cz
Víkend otevřených zahrad 6.–7. června	www.wikendotevrenychzahrad.cz
Měsíc školních zahrad <i>Denně s dětmi alespoň na chvíli ven do zeleně + jednou týdně na procházku do přírody, vyčistit hlavu, rozhýbat tělo.</i> Sada 50 aktivit. Každý den 1 aktivita/výzva.	www.mesicskolnichzahrad.cz www.mesicskolnichzahrad.cz/cz/skola-doma.html https://ucimesevenku.cz/skola-doma/ / sociální sítě
Učíme se venku Náměty na pozorování a aktivity.	TEREZA, LÍSKA https://ucimesevenku.cz/ www.facebook.com/ucimesevenku.cz/
Jak na přírodní zahradu Rady a inspirace.	Ekologický institut Veronica www.veronica.cz www.facebook.com/prirodnizahrada
Kde jsou přírodní zahrady v Česku	www.veronica.cz/ekomapa
Semínkovny ve Zlínském kraji Podpora semenáření a sdílení osiva ze zahrádek.	seminkovny.com
Základní škola Vsetín, Rokytnice Centrum Veronica Hostětín	e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz www.hostetin.veronica.cz
Časopis Školní zahrada	www.skolni-zahrada.cz https://mapa.skolni-zahrada.cz/

20. 5. Světový den včel | 22. 5. Mezinárodní den pro biologickou diverzitu | 24. 5. Evropský den parků | 21. 6. Den květů

Metodické listy do výuky či materiály k tématu můžete získat v LÍSKĚ - info@evvo@seznam.cz

Více informací na www.liska-evvo.cz a na webech zapojených partnerů. www.facebook.com/prirodnizahrada

Tajemství školní zahrady

„Zahrada je živý organismus, který denně skýtá zajímavé situace. Nelze je předvídat ani připravit, a proto jsou pro děti i pro mě nezapomenutelné.“
Barbora Březková, 15 školníka

Setkávání
Tělo má každý jinou povahu, ale všechny mají společný prvek - vzduch.

Živá učebnice
Vše má své místo, vše má svůj význam. Zahrada je místo, kde se učíme. Všechno se učíme od přírody a od sebe. Právě se učíme a objevujeme nové věci.

Interaktivní učebna
Zahrada je živý organismus, který denně skýtá zajímavé situace. Nelze je předvídat ani připravit, a proto jsou pro děti i pro mě nezapomenutelné.

Zlepšení vzdělávacích výsledků
Výukové aktivity, které jsou založeny na praktické zkušenosti, mají vliv na zlepšení výsledků v učení.

Zelený ostrov
Každá zahrada je místo, kde se učíme. Všechno se učíme od přírody a od sebe. Právě se učíme a objevujeme nové věci.

Laboratoř
Zahrada je místo, kde se učíme. Všechno se učíme od přírody a od sebe. Právě se učíme a objevujeme nové věci.

Spokojenější a zdravější děti i dospělí
Tělo má každý jinou povahu, ale všechny mají společný prvek - vzduch.

Odpočinek a klid
Zahrada je místo, kde se učíme. Všechno se učíme od přírody a od sebe. Právě se učíme a objevujeme nové věci.

Obchod s pomůckami
Zahrada je místo, kde se učíme. Všechno se učíme od přírody a od sebe. Právě se učíme a objevujeme nové věci.

Místo pro svobodnější čas
Zahrada je místo, kde se učíme. Všechno se učíme od přírody a od sebe. Právě se učíme a objevujeme nové věci.

Oslavte v květnu

Měsíc školních zahrad

www.mesicskolnichzahrad.cz

LÍSKA

Učíme se venku – náměty na aktivity:

■ Příhody ze zahrady lišky Bystroušky

Kolegové v Přírodovědném centru Trnka při Domu dětí a mládeže Šíkula v Uherském Hradišti vydávají na pokračování Příhody ze zahrady lišky Bystroušky.

Pracovní list najdete na www.ddmsikula.cz

KONTAKT: lenka.pavelcikova@ddmsikula.cz

■ HRAVÝ HERBÁŘ

Pampeliška, šťavel, sedmikráska – co mají společného?

Proč se jejich květy na noc zavírají? Teorií je mnoho, jedna z nich je například ochrana před zvlhnutím pylu, ale existuje i mnoho dalších – ochrana před chladem, rychlejší růst vnějších lístků při nižší teplotě apod. Nicméně jde o zajímavou výzkumnou otázku.

Co o daných bylinkách víte dalšího?

Hledej srdce v přírodě

Už jste si všimli, kolik srdcí se v přírodě nachází?

Listy stromů, rostlin i květy se začínají probouzet po zimním spánku a vy můžete objevovat, kde všude se tento milý tvar nachází. Co vše objevíte?

Nezapomeňte se s námi podělit o své nálezy.

Hmyzí objevy

Nechte děti pozorovat hmyz a zahradu v nejbližším okolí. Už objevily třeba čmeláka? Co vše o něm vědí? Jak přezimuje?

Na jaké květy létá? A už znají jejich příběh z Austrálie?

Hravý herbář vám nabízí mnoho zajímavých témat a aktivit.

Využijte je!

<https://jdeteven.cz/cz/hravy-herbar>

Přírodní zahrady

■ **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418

■ **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr

■ **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

■ **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>

■ **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>

■ Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**

■ **Časopis Školní zahrada.** Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.

■ **Semínkovny ve Zlínském kraji** Iniciativa na podporu semenářství a sdílení osiva ze zahrádek, seminkovny.com

Základní škola Vsetín, Rokytnice

Kontakt:
Semínkovna, ZŠ Vsetín,
Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz

Centrum Veronica Hostětín

Kontakt:
Centrum Veronica Hostětín,
č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz

Osvětová kampaň Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené 7.–31. května 2020

Fairtrade je obchod založený na partnerství. Lidem ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky dává možnost užít se vlastní práci za důstojných podmínek. Zemědělci dostávají spravedlivě zaplacené, pěstují s ohledem na životní prostředí a jejich děti mohou chodit do školy.

Více na www.fairtrade-cesko.cz/fairtrade

Férová snídaně

Letos budeme férově snídat doma!

Podívejte se, jak se můžete nově zapojit.

- dejte své město na mapu – pokud vaše město nebo obec na mapě ještě není, přidejte ho tam krátkou registrací na <http://bit.ly/ferova-snidane-mapa>, ukažte, že se férově bude snídat i u vás,
- zúčastněte se facebookové události – vytvořili jsme jednu centrální událost <http://bit.ly/ferova-snidane-udalost>, přidejte svou účast a sdílejte událost mezi své kamarády,
- přidejte si na facebooku rámeček Snídám férově – na svůj profilový obrázek ho můžete přidat www.facebook.com/profilepicframes, vyberte tam Snídám férově od Fairtrade Česko a Slovensko,
- použijte hashtag #SnidamFeroVe – při sdílení svých příspěvků nebo fotek z pečení, nákupu nebo samotné snídaně použijte v textu také společný hashtag.

Pokud máte nějaký vlastní nápad, jak se do podpory pěstitelů letos zapojit, podělte se s námi! Napište mi prosím nebo zavolejte.

Sledujte nás na

www.ferovasnidane.cz

www.facebook.com/ferovasnidane

V sobotu 9. května 2020 posnídejte doma lokální a fairtradové dobroty! (Tisková zpráva na str. 4.)

Informace a recepty najdete zde www.liska-evvo.cz/doc/poctive-vyrobene-spravedlive-zaplacene

Pomocníci pro online učení a výuku

- **Výuka online přehledně** www.eduin.cz/ucit-online/
- **Česká televize spouští ČT edu:** V tuto chvíli ČT edu nabízí přes 3 000 vzdělávacích videí z pořadů České televize. Videá jsou přehledně rozdělena podle stupňů, předmětových oblastí i témat tak, abyste se co nejlépe dostali k tomu, co Vás zajímá a láká. A přestože už nyní ČT edu pokrývá přes dvacet předmětů a oblastí, některé chybí. To proto, že ani obsah ČT edu není v tuto chvíli ještě finální. Plánují jej dále doplňovat a rozšiřovat.
- **Plakáty aktivit pro rodiny na doma**
www.liska-evvo.cz/doc/plakaty-aktivit-pro-rodiny-na-doma
- **Učíme se s dětmi venku**
<https://ucimesevenku.cz/jaro/>
Národní parky nabízejí své výukové materiály online,
<https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/ucite-se-doma-o-prirode-narodni-parky-nabizeji-sve-vyukove-materialy-online>
- **Pokusy na doma**
<https://vida.cz/vida-na-doma/>
- **Výuka v projektech na dálku**
On-line kurz zdarma pro učitele a rodiče
<https://skolamujprojekt.cz/portfolio/1712>
- **vzdělávání „NaDálku“**, online nástroje vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,
<https://nadalku.msmt.cz>
- **Česká televize – UčíTelka** (I. stupeň) a **Odpoledko** (II. stupeň), <https://decko.ceskatelevize.cz/>
- **Jak zvládnout výuku po uzavření škol:** tipy na online aplikace, <https://perpetuum.cz>
- **Digitální škola,**
www.soitron.com/cs/reseni-a-sluzby/edu-web/
- **EDUIN,**
<https://otevrenevzdelavani.cz/otevrene-zdroje/>
- **Procvičování školního učiva,** www.umimeto.org
- **Elektronické učebnice, online prostředí pro výuku,**
www.fraus.cz/ucenidoma
- **NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.**, nakladatelství učebnic,
www.ucebnice-online.cz
- **Školy jsou zavřené, jak učit děti na dálku?** Vítězové učitelské ceny radí kolegům, jak uchopit těžký úkol,
www.rodicevitani.cz
- **Environmentální portál Muzea regionu Valašsko.**
On-line zábava a zajímavé poznání, čekají vás hry, filmy, virtuální prohlídky a spousta dalšího.
Hrajte zde: bit.ly/3bMgEMN
- **Lipka radí jak učit distančně v době pandemie.**
Formou krátkých podcastů. www.lipka.cz/podcast

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 9/2020

strana 7

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město, www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- Centrum Veronica Hostětín, www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín, www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště, www.parkrochus.cz, www.skanzenrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště, www.ddmsikula.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, www.bilekarpaty.cz/vis

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- Badatelsky orientované vyučování <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- Globální rozvojové vzdělávání www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání) www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola www.spolecenskaodpovednostfrem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život www.skolaprozivot.cz
- Žákovské parlamenty www.skolaprodemokracii.cz

- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz

Exkurze na farmy,
školní farmářské dny,
projektové dny pro MŠ i ZŠ,
výukové programy:

- VODA – život v každé kapce pro 6.–8. ročník základních škol a víceletých gymnázií.
- Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin pro I. stupeň základních škol, školní družiny.

www.liska-evvo.cz/doc/vyukove-programy

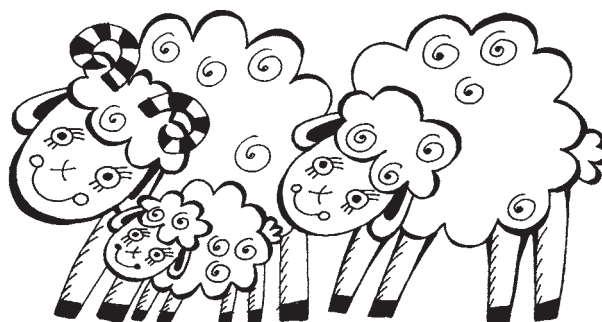
Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- Klimatická soutěž CO2 liga, 9. ročník. www.CO2liga.cz
- ŽA-BA-KO, Žakovská badatelská konference, Vsetín, pátek 29. května 2020, Zámek Vsetín, 10. ročník. www.liska-evvo.cz/doc/zabako

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 14I15 Batův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>

Žákovská kampaň Nebud' plejtvák

V lednu jsme v LÍSCĚ spustili žákovskou kampaň Nebud' plejtvák, www.liska-evvo.cz/doc/nebud-plejtvak

Děkujeme všem žákům a studentům, kteří nám posílají své plány i konkrétní příklady na omezení plýtvání potravinami. Všechny evidujeme a plánujeme ocenění. Aktuální situace je pro správné plánování spotřeby, nakupování a vaření ideální.

VSETÍN PROTI CHUDOBĚ 2019/2020

Téměř třetina všeho jídla na světě se vyhodí. Chceme začít sami u sebe, doma i ve školách.

ŽÁKOVSKÁ DEKLARACE O UDRŽITELNÉ SPOTŘEBĚ POTRAVIN

Nebud' plejtvák – přidej se k našemu **DESATERU** pravidel za snížení plýtvání jídlem.

1. Nakupuji se seznamem.
2. Nakupuji častěji, podle denní spotřeby, vyhýbám se hromadění zásob a slevovým akcím.
3. Nakupuji i tzv. „nedokonalé“ potraviny, například křivou zeleninu či tuklé jablčko.
4. Nakupuji čerstvé regionální potraviny – zajímá mne vzdálenost jejich cesty na můj stůl.
5. Vážím si hodnoty vynaložené práce a vložené energie, vážím si jídla a snažím se snížit množství nedojedeného či vyhozeného jídla.
6. Umím správně skladovat potraviny v lednici či spízi.
7. Hospodárně využívám všechny zakoupené suroviny a potraviny.
8. Umím rozlišovat a respektuji údaje na potravinách – „Minimální trvanlivost“ versus „Spotřebujte do“.
9. Zajímám se a předložím návrh opatření jak neplýtvat jídlem ve školní jídelně – obědy, mléko či ovoce do škol.
10. Šírím osvětu a informace o udržitelné spotřebě potravin, potravinové soběstačnosti a potravinové bezpečnosti.

Napiš nám, jak podpoříš tuto vězvu. Který bod si vybereš, jak ho budeš plnit a s kým. Klidně pošli i fotku, nebo dobrý nápad. Vybrané příklady odměníme. Díky za každého NEplejtváka!

www.liska-evvo.cz/doc/klub-ambasadoru-ft Vsetin, 1. 11. 2019

Informace a podporu najdete například zde:

<https://zachranjidlo.cz/>
<https://nesnezeno.cz/>
www.ekofood.cz

17 cílů udržitelného rozvoje

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/
www.ceskoprotichudobe.cz/?id=145-cile-udrzitelneho-rozvoje

EKOFOOD

Proč se každý rok vyhazuje 1/3 jídla na planetě? Kroutíte hlavou, že to přeci není možné? Bohužel ano. Kdo za to může? My všichni. Ačkoliv miliarda lidí na světě na jídlo nemá, podle Food and Agriculture Organization je jí ostatní v souhrnu vyhodí nebo jí nějakým jiným způsobem znehodnotí za jediný rok cca 1,3 miliardy tun

www.ekofood.cz/neplytvame-potravinami

Skutečná cena potravin

www.lovime.bio/
www.youtube.com/

DOPORUČENÍ JAK NA TO:

Krok 1: Udělejte si inventuru, jak na tom jste. Co a kde nakupujete. Jak a kde se stravujete. Kolik času věnujete plánování nákupů, zda si děláte seznam, co nakoupíte, co budete vařit apod.

Krok 2: Vyberte si některý z bodů desatera Žákovské deklarace. To bude váš cíl.

Například, snížím množství nedojídaného jídla (týká se bodu 5 desatera).

Krok 3: Udělejte si osobní plán, jak cíl splníte

Například:

Na talíř si dávám sám, jen tolik, kolik sním, Vytvořím seznam potravin, které nejím. Seznam ukážu rodičům/partnerovi a společně je zkusíme nahradit. Najdu způsoby, jak nesněžené jídlo dál využít.

Krok 4: Sledujte a vyhodnocujte plnění svého plánu.

Krok 5: Informujte o svém plánu další členy rodiny, kamarády a známé. Vyzvěte je k plnění DESATERA.

Krok 6: Podělte se o své úspěchy.

Napište nám, co konkrétně děláte pro neplýtvání potravinami. Jaký je váš cíl a osobní plán. Které body a jak se vám daří plnit a zavést do běžného života. Vybrané příklady zveřejníme a oceníme.

Krok 7:

Radujte se z titulu „Nejsem plejtvák!“

Těšíme se na uplatnění DESATERA ve vašich školách či domovech.

Váš Klub ambasadorů fair trade

www.liska-evvo.cz/doc/klub-ambasadoru-ft

■ Komunitní farmářské tržiště SCUK.CZ

Podporuje pomalé nakupování, které znamená nakupovat udržitelněji, neplýtvat jídlem, rozmýšlet nad každým nákupem. Mít povědomí o tom, kdo potraviny vypěstoval, za jakých podmínek a jak se k nám dostala.

■ Zdravý talíř – ještě lepší!

Výživová doporučení Margit Slimákové, www.margit.cz/pruvodce-sku-jidlem/

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 9/2020

strana 9

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Nabídka akreditovaných vzdělávacích programů pro ŠABLONY II pro skupiny pedagogů z jedné i více škol:

- EVVO, Učíme se venku, projektová a tematická výuka v EVVO,
- polytechnické vzdělávání, formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ a ZŠ,
- školní přírodní zahrada, vzdělávání na školní zahradě,
- osobnostně sociální rozvoj,
- projektové dovednosti v EVVO,
- výtvarné a rukodělné činnosti.

Informace a přihlášky: koutna.iva@seznam.cz

V LÍSCE Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

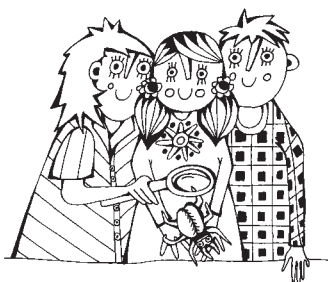
- **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy. Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Učíme se venku

Otevřený společný projekt mnoha organizací. LÍSKA je jednou z nich. Spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí.

Od dubna do poloviny června, od pondělí do pátku, bude zveřejněna jedna aktivita/výzva na webech www.mesicskolnichzahrad.cz/cz/skola-doma.html a <https://ucimesevenku.cz/skola-doma/> a sociálních sítích.

JARNÍ VOŇAVÉ UČENÍ, březen – květen

Lekce, aktivity, knihy a pomůcky, které lákají ven hned na jaře. <https://ucimesevenku.cz/jaro/>

JARNÍ BYLINKOVÁ KAMPAŇ S Herbadentem, březen – květen

HRAVÝ HERBÁŘ – pojdte a seznamte se s našimi skřítky, pátrejte po bylinkách, pečujte, tvořte a ochutnávejte. Herbář plný bylinek nabízí tvořivé nápady pro rodiny s dětmi, ale také učitelé z MŠ a 1. st. ZŠ: www.jdeteven.cz/cz/hravy-herbar

Nápady do ŽLUTOZELENÉ UČEBNY.

Počítání, malování, psaní, bádání a hlavně hraní. Inspirace na: <https://ucimesevenku.cz/skola-doma/>

OKNO DO PŘÍRODY

<https://ucimesevenku.cz/skola-doma-aktivity/>

Aktivity vznikají díky spolupráci Nadace Proměny Karla Komárka, Tereza a UČÍME se VENKU

Inspiraci hledejte na www.ucimesevenku.cz/stahuji nebo ve skupině www.facebook.com/groups/ucimesevenku/

Chaloupky připravily přehled materiálů pro výuku venku, www.chaloupky.cz/ucime-se-venku

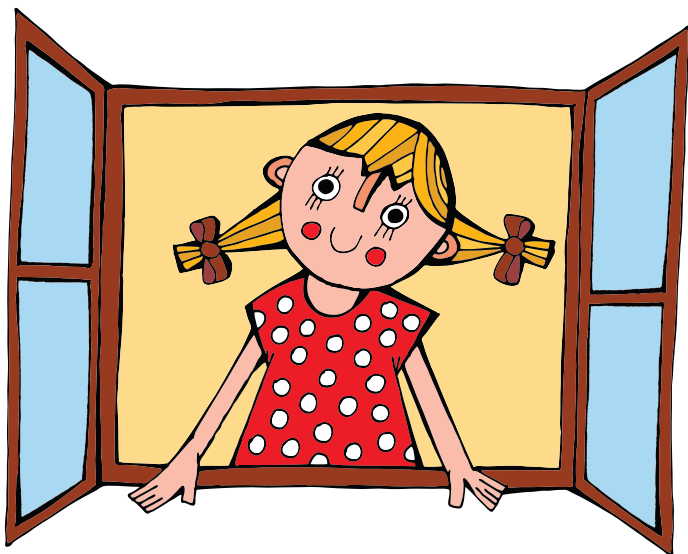
Pokud hledáte inspiraci ven, rozhodně se připojte ke skupině UČÍME se VENKU na Facebooku nebo prozkoumejte www.ucimesevenku.cz

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

- **Jak učit POLY.** Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).
Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, výukové programy, projektové dny, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, pomůcky.
Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
<http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6>

- **Mobilní aplikace iNaturalist**, která umí rozpoznávat hmyz i rostliny.
www.inaturalist.org
- **Jarní výpravy ven s Deníkem do divočiny.**
<https://jdeteven.cz/portfolio/cz/denik-do-divociny>
- **Bulletin Mrkvička i Bedrník otvírají svůj archiv.**
www.e-bedrnik.cz/informacni-bulletin-mrkvicka-dosud-vydana-cisla/cisla-zdarma-2/?
- **Včely a včelky.**
Článek plný včelích knih, materiálů, pomůcek, odkazů na videa a výlety.
<https://pesleri.blogspot.com/2020/04/jak-na-vcely.html>
- **Zahrada, která učí.** Druhý rozšířený dotisk oblíbené učebnice.
Cílem publikace je nabídnout učitelům základních i středních škol praktické informace při budování školní zahrady. Ale vytvořit zahradu nestačí, musíme v ní umět učit. Proto se dvě třetiny této příručky zabývají právě výukou v zahradě. Publikace se věnuje rovnoměrně výuce v zahradě matematiky, jazyků, fyziky, zeměpisu, dějepisu, chemie i přírodopisu. Nechybí ani kapitola o vnímání přírody a badatelsky orientované výuce.
www.chaloupky.cz/zahrada-ktera-uci

- **Časopis Školní zahrada v roce 2020.**
Celý letošní ročník časopisu Školní zahrada se věnuje tomu, jak s citem pozvat do zahrady nejrůznější zajímavé živočichy. Minule to byl hmyz. Právě chystané druhé číslo poradí, jak vytvářet podmínky pro plazy a obojživelníky.
www.skolni-zahrada.cz
- **Můj první zapisník**
www.muji1zapisnik.cz/
www.facebook.com/muji1zapisnik/
- **Pomůckárna**
JARO s Pomůckami od Dagi, pracovními listy od Logošik a knížkami od Markéta Kotková.
www.facebook.com/pomuckarna/
- **Badatelem s Rezekvítkem.**
V nabídce REZEKVÍTKU najdete 4 zcela nové Badatelské batůžky, zaměřené na bezobratlé, stromy a rostliny. Dokonce jeden speciál, kdy vám vyrobí sadu na míru.
Více na: www.rezekvitek.cz
- **ZAČÍNÁME VYSTŘIHOVAT**
V E-Obchůdku Rezekvítku najdete krásné vystřihovánky od Betexy. Nakreslila je Blanka Ponížilová, autorka Lesních čarování. Jsou vhodné pro děti od čtyř let, hned ve čtyřech variantách: V lese, Na louce, U vody a Zahrada.
Více zde: www.rezekvitek.cz/?idm=33
- **Časopis Pták roku 2020**
Speciál časopisu Ptačí svět Pták roku 2020 – jirička obecná, kde o jiričkách zjistíte mraky informací, včetně toho, jak jim pomoci. Kdo má s jiričkami nějaké problémy, nalezne v časopise i návody k řešení. Dozvíte se také, že podle vyjádření Státního zdravotnického ústavu se nemusíme bát ani případných parazitů z jejich hnízd. A prohlédnete si spousty krásných fotografií jiriček! Připravují se další materiály, např. informační letáky k šíření v pdf i tištěné podobě.
www.birdlife.cz
- **Metodika environmentální výchovy: NAAEE – Guidelines for Excellence**
Série metodik volně ke stažení.
<https://naaee.org/.../public.../guidelines-excellence-series-set>
- **Češi zachraňují**
Dan Bárta natočil pro ČT edu ke Dni Země skvělé video. O bobrovi a o ekosystémovém inženýrství. Podívejte se a, pokud jste učitel, klidně ho využijte v distanční hodině biologie. Tak jak to udělali například na Prvním českém gymnáziu v Karlových Varech. V kolekci ke Dni Země na ČT edu pak najdete i další Danova videa z dokumentů Češi zachraňují.
<https://bit.ly/3eHRuRN>

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování.

Více na www.fairtrade-cesko.cz/fairtrade/co-je-fairtrade

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>

Kancelář LISKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchodem kolem prodejny kol, do dvora, vstup je ze zadní části budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ).

Otevřeno:
pondělí – čtvrtek,
9–15 hodin

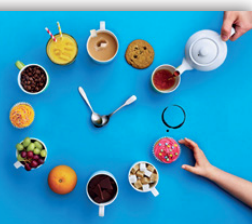
Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko www.liska-evvo.cz/doc/fairtrade-cesko-a-slovensko-prinasi-novinky-ze-sveta-fairtrade
<https://fairtrade-cesko.cz/>

NOVINKY ZE SVĚTA FAIRTRADE

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
www.iskopanice.cz

■ **Mapa českých biopotravin,**
<https://kde.lovime.bio/>

■ **EKOFOOD**
Propojuje místní farmáře se zákazníky, kteří chtějí nakupovat kvalitní a čerstvé potraviny bez přidaných látek.
www.ekofood.cz

■ **Nabídka farmářských a bio produktů**
Eko sady Komňa, www.biosvestky.cz

Ekofarma Javorník Štítná, Mléko do škol,
Ing. Radka Barboříková, tel.: +420 731 210 48

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivibirat.cz

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcky k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

- **Říkáanky Skřítci a skřítkušky z lískového lesa**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem**, Lenka Pavelčíková, cena 150 Kč.
- **Metodické listy Jak učít POLY, 4 ML Život v půdě**, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz. Účtujeme poštovné.

- **Lískové osvětové kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky www.liska-evvo.cz/akce. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na** <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učít POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

